

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket árszabás szerint felvez lapunk kiadóhivatala és valamennyi hirdetési iroda
Nyílt-tér sora 40 fillér

Felelős szerkesztő: BEREZ GYULA

POLITIKAI HETILAP

Laphiadó: MOSKÓZI FERENCZÉ

Turóczi Hitelbank.

Régi vágyódása teljesedett be a felvidéki magyarságnak, amikor ma egy hete Turóczi Híradóban, a pánszlávizmusként ez ősi főfészkében, megalakult a Turóczi Hitelbank részvénytársaság.

Hogy mit jelent egy hatalmas pénzintézet itt a Felvidéken, ahol a közgazdasági intézmények is egyik hatalmas eszközei a nemzetiségi tülzök eredményes munkájának, azt fölösleges emlegetnünk. — Még mindnyájunknak emlékezetében van az a polemia, amelynek egy része a Cseszki Lloydban, másik része lapunkban, majd a fővárosi lapokban folyt le, amelyből nyilvánvalóvá lett, hogy a felvidéki nemzetiségi pénzintézetek nem elégszenek meg a hazai talajjal, hanem kiterjesztik működésüket még a külföldre is, ahonnan pedig mi magyarok semmi jót nem remélhetünk, nem is várhatunk.

Valóban ideje volt már, hogy valahára létesüljön ez az új pénzintézet, amely hivatva van a felvidéki hitelügyeket minden mértékben kielégíteni. Ennek szükségét már régen éreztük, számtalanszor hangoztattuk. Ez a szükség az utóbbi években már annyira hangosan követelte a megvalósítást, hogy amikor néhány lelkes magyar ember a múlt év tavaszán a felvidéki hazafias pénzintézetek szövetségét megalakította, mindannyian az eszme megtestesülését reméltük és azt a legnagyobb örömmel üdvözlöttük. Ámde ez a szövetség a megalakításnál többre nem ment. A politikai viszonyok zavaros állapota a vezetőférfiakat teljesen lekötötte, ugyannyira, hogy a közgazdaságilag annyira figyelemre méltó eszme nem valósulhatott meg. De ennek jó hatása mégis nyilvánult. Ennek a szövetségi előmunkálatnak köszönheti létét nagyrészt a zsolnai cellulosegyár, amely bizonyára nagyban hozzá fog járulni a Felvidék közgazdasági állapotának felvirágoztatásához. De hogy a felvidéki hazafias pénzintézeteknek szövetsége a gyakorlatban tárgyalanná vált, ez ismét a budapesti Hitelbank érdeme, mely a

mellett, hogy Budapesten a világkereskedelem és ipar előtt általánosan ismert nagyszabású pénzintézetet tart fenn, megszívlelte a vidék szükségletét is és a Felvidéket is felvette Turóczi Híradóval azon gócpontok közé, ahol újabb pénzintézetet szervez, amely természetesen a Hitelbanknak nemcsak teljes erkölcsi, de anyagi támogatására is számíthat. Amidőn a Hitelbanknak ez az elhatározása köztudomású lett, a felvidéki hazafias pénzintézeteknek az a törekvése, hogy közös erővel egy nagyszabású pénzintézetet állítsanak föl a Felvidéken — önmagától megszűnik, mert hiszen tisztán állott mindnyájunk előtt, hogy a Hitelbank rendelkezik mindazokkal az eszközökkel a terv megvalósítására, amelyeket a szövetséges pénzintézetek csak nagy áldozatok árán teremthettek volna elő.

Igaz, hogy a Hitelbanknak ezen elhatározása nagy riadalmat okozott a felvidéki hazafias pénzintézetek körében, amelyek ez által az eddig elfoglalt pozíciójukat és piacukat látták veszélyeztetve. Különösen érzékenyen érintette ezen elhatározás a Turóczi Híradó Keresked. és Hitelintézetet, mely immár 34 év óta hasznos szolgálatot teljesített Turóczi és a szomszédos vármegyék hazafias közönségének. Nem is késett az intézet igazgatója aggodalmainak kifejezését adni és memorandum alakjában ki is fejtette, hogy az új pénzintézetnek Turóczi Híradóban való felállítása megbénítaná eddigi munkásságát. A Hitelbank igazgatósága méltányolva az aggodalmakat, tárgyalásba bocsátkozott a Turóczi Kereskedelmi és Hitelintézet igazgatóságával, amelynek az lett az eredménye, hogy közös megállapodással elhatározott, hogy ezen intézet felszámol és minden vagyonával beolvad az új pénzintézetbe. Ez által a részvényesek minden oldalú érdeke nyert teljes kielégítést, amiért az igazságot méltán elismerés illeti. Ily előzmények után alakulhatott meg ma egy hete a Turóczi Hitelbank, mely munkásságát már folyó évi márczius hó 1-én megkezdi.

A legmelegebben üdvözljük az új

pénzintézetet, mely hivatva van közgazdasági életünket föllendíteni. Jól jegyezte meg Horváth Elemér udvari tanácsos, a Hitelbank egyik igazgatója az alakuló ülésen, hogy a Turóczi Hitelbank nem fog politikát üzni. De hiven fogja szolgálni mindazok érdekeit, akik hozzá fordulnak és teljes erejével oda fog törekedni, hogy a Felvidék gazdasági életét emelje és ezzel szerezett hazánknak hasznos szolgálatot teljesítsen. Igen, a hazának akar az új pénzintézet szolgálatot teljesíteni. És ehhez meg van nemcsak az erős elhatározása, de meg van hozzá a módja is. És mi bizunk benne, hogy a Felvidék hazafias közönsége megérti ezen közgazdasági tényezőnek nagy horderejét, megbecsüli annak jó szándékait és tudni fogja, hogy kinek tartozik vele.

Kulturális munkánk mellett most már gazdasági téren is munkához láthatunk. Egyik olyan fontos, mint a másik. E két tényező karöltve biztosítja a győzelmet.

A tót nemzetiségi törekvések a történelmi igazság világításában.

V.

A magyar nyelvért folytatott küzdelem Mária Terézia és II. József uralkodása alatt.

Említettük az előző fejezetben, hogy a Habsburg-házból származott királyok alatt tért vesztett hazánkban a magyar nyelv; itt még csak azt tesszük hozzá, hogy ez a elvesztés sem a tót, sem más nemzetiségi nyelv, hanem a latin nyelv javára történt s hogy így semmi okuk s joguk a tót vagy bármely más nemzetiségű historikusoknak és krónikásoknak úgy tüntetni föl a dolgot, mintha a magyar nyelv *sohasem* szerepelt volna mint uralkodó államnyelv sem a Habsburgok, sem pedig az őket megelőző királyok alatt s csak olyan szerep jutott neki is, mint a többi nyelvnek, mint pl. a tótnak.

Pietor brosurája nagyon szükségesül e tekintetben; mert szintén konstataulta, hogy az Arpád-házból származó és az ezeket követő királyok alatt szó sem volt a magyar faj és magyar nyelv valami hegemoniájáról.

többi fajok és nyelvek fölött ebben az országban, nagy hirtelen rátér a Habsburgokra, akikkel aztán Mária Teréziának egy pár sorban végez, de itt is csakhamar csüörtörtököt mond a Pietor Ambrus logikája. No de halljuk őt magát!

„A magyarok a legrégibb idők óta fogva ellenségei voltak a németeknek és a német nyelvnek. Már az 1550-ik évben Ferdinánd és 1569-ben II. Miksa király uralkodása idejében elhatározták az országgyűlésen, hogy a magyar trónutód magyarul is köteles tanulni.“

Midőn 1649-ben két követ német ruhában jött az országgyűlésre, nem akarták ott tűrni őket és csak Liptai érsek közbenjárására engedték be, azonban azzal a figyelmeztetéssel, hogy jövőre másképpen öltözve jelenjenek meg. (Biedermannak „Revue du droit international“ cz. műve.**)

Erősebb nemzeti öntudat csak a XVIII. század vége felé kezdett ébredezni a magyaroknál (éppenséggel csak a nemességet értem itt), midőn II. József császár a német nyelvet tolta előre.

De hasonló törekvései az ő anyjának, Mária Teréziának (1740—1780.) is voltak már, mert már ő a latin helyett a német nyelvet igyekezett bevezetni az iskolákba és a társaságokba. Az iskolák részére kiadott utasításában („Ratio educationis“) elismer és elősorol hét főnemzetet Magyarországon, amilyen: a magyar, német, tót (szláv), horvát, orosz, szerb, román, akik mindnyájan a saját, de egymás között különböző nyelven beszélnek, azért a német nyelvet ajánlja mindnyájuknak, mint „különösen hasznos“ és „feltétlenül szükséges“ nyelvet, hogy „minden magyar, aki katonai, vagy kereskedői pályára készül, tudjon németül.“ Az 1741-ik évi XVI. törvényezikk pedig éppen azt rendeli, hogy magas egyházi méltóságot és javadalmat csakis magyarok foglalhatnak el, akik ismerik a haza jogait, szokásait és nyelvét. (Linguae patriae gnari Hungari.) Mennyi óvatosság! Csakhogy „Lingua patria“ mindenik volt a hét közül.

És ebben senki sem ellenkezett vele. A mágnásoknak a legnagyobb

mértékben hízelt az, hogy fiát, Józsefet, Baththyányi Károly gróffal neveltette és hogy a tantárgyak közé Magyarország történetét is befoglalta, melyet Bajtjari piaristának kellett volna előadnia. Ő alapította a Szent-István érdemrendet is, amellyel több mágnást tüntetett ki.

Am a német nyelv terjesztése még sem haladt. Midőn 1741-ben a koronázási országgyűlésen Erdődy gróf egri püspök németül kezdett beszélni, még csak beléfogott, a veszprémi püspök a következő szavakkal szakította félbe. „Micsoda démon beszél itt németül? Elvégre a magyar országgyűlésen még francziául is kezdenek beszélni és huszonöt év mulva egy magyar szót sem fogunk majd hallani!“

Azonban II. József (1780—1790) nagyon erősen fogott hozzá; ő az egész birodalmát németnek akarta látni, német kaptafa szerint szervezni. Ő mondta, hogy ha az állam erős akar lenni, egy nyelvvel kell bírnia, még pedig a némettel. Ezt már trónja elfoglalása alkalmával elmondott programjában fejezte ki. S ki tudja, nem járt-e volna sikeresebben, ha másként haladt volna anyja nyomdokaiban; ő azonban támadta az alkotmányt, támadta a szokásokat s ezzel ellenállást idézett elő.

Ráth Máté akkoriban „Magyar Kurir“ czimen folyóiratot adott ki Pozsonyban s azt írta, hogy miután itt jelentékeny számú horvátok, szlávok, szerbek, tehát szlávok laknak, hogy hivatalos nyelvnek a tót nyelvet fogadtassék el. S későbbben azután, 1817-ben, Berzeviczy Gergely egyik iratában azt mondja, hogy Ráthnak ez a véleménye megfontolásra méltó. (Berzeviczy Gergely élete és művei. Irta Gaál Jenő. 214-ik oldal. Budapest, 1902.)

Hacquet Belszár, történész és etnografus, születésére nézve francia, aki 40 esztendeig élt Ausztriában és aki II. József kedvence volt, azt beszéli ugyan „Oryctographia Carniolica“ (Leipzig, 1801.) című művében, hogy midőn II. József — a „halhatatlan József“, amint ő nevezi — trónra lépett, azt a kérdést intézte a minisztertanács elé, hogy birodalmában melyik nyelvet kellene általános nyelvnek bevezetni, a szláv nyelvet-e, vagy pedig a németet? Nos, vajjon ugy tanácsolták-e neki, avagy — valószínűleg — a szive hangja után indult, az történt, hogy a német nyelvnek adott előnyt, csak azt terjesztette.

1784-ben május 11-én oly leiratot adott ki, mellyel az összes hivatalokba a német nyelvet vezette be s minthogy Magyarországon nem volt erre való elegendő ember, német tisztviselőket küldött ide. Ezt az alkotmány megingatásának tekintették. Bihar megye egyszerűen betiltotta a német hivataloskodást. Végre II. József kénytelen volt rendeletét visszavonni, ami 1790-ben történt meg.

Ekkor jöttek a magyar mágnások arra a meggyőződésre, hogy a latin nyelv nem sokáig tarthatja meg a maga hatalmát s hogy kénytelen lesz tért engedni egy élő nyelvnek s hogy ezt ne legyen a német, elhatározták, miszerint minden áron fognak munkálkodni, hogy a magyar nyelv ismerettségét el hivatalos nyelvnek, még pedig nemcsak a magyarok között, hanem az egész országban, úgy, mint azelőtt a latin. Otthonaikban, a társadalmi életben mindig gyakrabban és gyakrabban kezdték használni a saját nyelvüket, magyar folyóiratokat és könyveket adtak ki, általában teljes erővel készítették elő az utat a maguk nyelvének. Hogy a latin helyett a magyar nyelvet akarták volna bevezetni, ezt határozottsággal nem fejezték ki, az ő harczuk a német ellen s a latin mellett látszólagos volt s abból az okból is, nehogy felköltsék a nem magyar nemzetiségű követők és mágnások féltékenységét és ellenállását. Ezzel pl. azt érték el, hogy a horvát mágnások is egész határozottsággal álltak a Bécs ellen való harczban, a német ellen és a latin nyelv mellett.

Megyei élet.

Turóc vármegye közigazgatási bizottsági ülése.

Turóc vármegye közigazgatási bizottsága f. évi február hó 12-én tartotta rendes havi ülését.

A vármegye törvényhatósági bizottsági ülésének f. évi január hó 8-án hozott határozata után előre látható volt, hogy ezen sem a vármegyei tisztviselők, sem pedig a választott bizottsági tagok nem fognak megjelenni.

Nem okozott tehát meglepetést, hogy a közigazgatási bizottság gyűlésének megkezdése előtt megjelent Beniczky Kálmán alispán a vármegyéhez a kisternében és tudatta az ott már jelen voltak, hogy sem róla, sem a vármegyei tisztviselőkre és választott bizottsági tagokra ne várokozzanak, mert közös megállapodás és a vármegye közönségének határozata folytán ők a főispánt ma sem ismerik el törvényes főispánnak és így a mai közigazgatási bizottsági ülésen, amelyen az új főispán szándékozik elnökölni, nem fognak részt venni. Az alispánnak ezen tisztán magánjellegű és inkább csak udvariassági jelentőségű kijelentését közölték a megérkező főispánnal, aki erre a közigazgatási bizottság ülését a következő beszéddel nyitotta meg:

Első ízben jelenek meg a közigazgatási bizottság ülésében. Ez alkalomból is szívesen tudózlom a Bizottságnak itt levő tagjait.

Sajnosan kell azonban konstatálnom azt, hogy a Bizottságnak egyes tagjai ebbe a Bizottságba is belevitték a politikai és e miatt ma nem jelentek itt meg.

Pedig ennek a Bizottságnak a működése nem flüg össze a most folytatott politikai harczczal; mert a közig. bizottság nem politikai, hanem olyan faktora a közigazgatásnak, amely az állami élet szerveinek egybehangzó működésére teljesítésére van hivatva.

*) No hát! S mit bizonyít ez? Akkoriban még nem voltak nemzeti bizonyítók, a modern nacionalizmus, amely a XIX. század gyermeke, még nem hevítette a lelkeket, a hivatalos nyelv pedig a latin nyelv volt hazánkban, hát ugyan miért követelte az országgyűlés, hogy a magyar trónutód magyarul köteles tanulni? Nemde azért, mivel régebben — a Habsburgok előtt — is ugy volt, hogy a magyar királynak és illet magyarul tudni (a tót nyelvről nem szól az ének, de kétségtelen, hogy szláv eredetű királynak szláv nyelven is tudtak, azonban nem kötelességből, hanem azon okon, amely okból minden párisi gyerek francziául tud. Igaz, hát nem áll az, hogy a magyar nyelvnek semmi szerepe nem jutott az udvarnál, a kormányzatban, — mert ima, a magyar országgyűlés határozata nem volt egyéb, mint restitució. Mert 1423-tól kezdve, amikor először koronázott meg a nemzet idegen főt, 1868-ig mindig féltékenyen őrködött nemzeti nyelve őrségén. Hogy nem őrködhetett eléggé, az nem akaratán és éberségén, hanem az ország gyászos viszonyainak multt.

Szerk. ***) Ami megint csak azt bizonyítja, hogy itt még csak a magyar nyelvet mindenkoron a gazda, az ur s ezt a tótok is respektálták. Szerk.

A közig. bizottságról szóló 1876. évi VI. t.-cz. 1. §-a azt mondja, hogy a bizottságnak a vármegye részéről hivatalból tagjai az alispán, a főjegyző, a tiszti ügyész, az árvaszék elnöke, vagy helyettese és a főorvos; a 74. §-a pedig azt mondja, hogy a bizottságnak azon tagjai, kik vagy államhivatalnokok, vagy törvényhatósági tisztviselők, a bizottság kebelében való működésük és mulasztásaikra nézve ugyanazon kötelezettség és felelősség alatt állanak, amely őket hivatalos minőségüknél fogva egyéb hatáskörükből terheli.

A bizottságnak az idézett törvény 1. §-ában felsorolt, de itt meg nem jelent tagjai tehát elmaradásuk által az 1886. évi XXIII. t.-cz. 1. §-a értelmében szolgálati vétséget követnek el; mert hanyagul teljesítik a törvényben előírt kötelezettségeiket. A rendelkezéseimre álló törvényes jogok érvényesítése mellett kénytelen leszek gondoskodni arról, hogy ez a kózerdeket sértő és az ügyek menetét hátráltató eljárás a tisztviselők részéről jövőben ne ismétlődhessek.

Kérnem kell egyuttal a Bizottságnak jelenlevő tagjait, hogy a közig. bizottságból a politikát kizsöbbsölk ki és teljesítsük a reánk váró kötelezettségeket annak tudatában, hogy hasznosabb a vármegye közönsége jól felfogott érdekében vállaltat munkával működni, mintsem akadályozni és nehezíteni azt, hogy a közigazgatásnak ez a szerve kellően betöltsze azt a tisztet és hivatást, amelyet tőle az állam és a vármegye lakosságának érdeke megkövetel és amelynek teljesítését a törvények és törvényes rendelkezések a közig. bizottságra ruháznak.

A jegyzőkönyv vezetésével *Márfy István* tb. főjegyző bizatván meg, az egyes előadók terjesztették elő jelentéseiket.

Berecz Gyula kir. tanfelügyelő bemutatta a közoktatási miniszternek rendeletét a községi iskolai alapvagyonok, továbbá az iskolai statisztikai adatok beszerzése tárgyában, amik tudomásul vétettek. A turáni ág. h. evang. iskola ellen az ottani községi előjáróság által beadott panasz újabb főlvetélére a járási főszolgabíró utasított. Felhivatott Turán községe arra is, hogy a községi iskolai alapvagyon tulajdonát képező készpénzt állampapírokba leendő befektetés végett a kultuszminiszteriumba küldje be. Szucsány községe panaszra ugyanezen intézkedés ellen a közoktatási miniszteriumhoz terjesztetik föl. Több község részéről benyújtott alapvagyonszámadások a számvonóssági kirendeltségnek adatnak ki. Tarnó községe utasított, hogy az ottani állami iskolának járó 5%-os adót haladéktalanul szolgáltatassa ki, ennek eszközzésével a járási főszolgabíró bizatott meg.

Szigethy Vilmos pénzügyigazgató jelentése szerint az adók befizetése a körülményekhez képest kielégítőnek mondható, mert a múlt év hasonló időszakához mérten az állami egyenes adókban 1894 koronával több folyt be. A hátralék azonban így is elég nagy, mert egyenes adókban 174.426 korona, hadmentességi díjakban 14.554 korona és országos betegápolási adóban 9410 korona a vármegye adóhátraléka.

Dr. Haas Jakab vármegyei tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségi állapotok január hóban az általános betegedések nagy

száma, a tüdőhurutos bántalmak, valamint gyakori tüdőlobos betegségek fellépése folytán kedvezőtlen volt.

A hevenyfertőző kórok közül előfordultak:

1. *Vörheny*: Kiscsepésényben 1, gyógyult 1. Dubovón 2, gyógyult 2. Szucsány 1, gyógyult 1.

2. *Kanyaró*: Rutkán 6, gyógyult 2, maradt 4. Turánban 16, gyógyult 8, meghalt 6. maradt 2. Nolesón 1 maradt. Helyben 1, gyógyult 1. Klicsinben 7, gyógyult 4, meghalt 1, maradt 2. Vriezkon 19, gyógyult 9, meghalt 7, maradt 3. Lazánban 7, meghalt 7. Znión 10, gyógyult 2, maradt 8.

3. *Ronesold-toroklob*: Divék 3, gyógyult 2, meghalt 1. Jaszenovón 1 gyógyult.

4. *Hörkhurut*: Suttón 5, gyógyult 2, meghalt 1, maradt 2. Szklenón 3, gyógyult 2, meghalt 1.

5. *Hasi hagymás*: Záturcsán 2, gyógyult 2. Jahodnikon 1 gyógyult. Deakfalun 1, gyógyult 1.

Ezen bántalmak tovább terjedésének megállítására a legmesszebbmenő óvintézkedések fogantositatták. Vriezkon a kanyarójárvány megszűnésén, az iskolázás újból megengedtetett.

Időszaki vizsgálatok kapcsán az iskolák, óvodák, vendéglők, mészárszékek, szikvizgyárak és pékműhelyek megvizsgáltattak s úgy az étel, mint az italművek kielégítőnek találtattak.

Orvostrendőri hullaszemle eszközöltetett Mosócezon, egy kocsis hulláján, akit saját lovai agyongázoltak az istállójában. Hullaszemle tartatott Jahodnikon, egy férfi hulláján, aki a biztricskai erdőben egy faszál által agyonzútot. Felsőstubbyán egy oitani lakos hulláján, aki rézg állapotban az uton orrvérzésben halt el.

Orvostörvényszéki bonczvizsgálat fogantositattott Szklenón egy férjhullán, aki egy lezuhanó szálla által, mások vigyázatlansága folytán, agyonittetett.

Kiálltattott 17 orvosi bizonyítvány és 21 orvosi látlelet, még pedig 19 könnyű és 2 súlyos testi sértésről.

Borbély Kálmán, az államépítészeti hivatal főnöke, a kereskedelmi miniszternek több rendeletét közölte, amelyek tudomásul vétettek.

Skultety István kir. ügyésznek ez alkalommal nem volt jelenteni valója.

Végül *Köcsön Lajos* főispán a hátralékos közigazgatási és megyei ügydarabok jegyzékét mutatta be az 1905. évről, egyben felhívta az előadókat, hogy hátralékos ügyeiket a legközelebbi ülésen terjesszék elő.

Pénzintézetek gyűlései.

I.

A Turóci Kereskedelmi és Hitelintézet közgyűlése.

A Turóci Kereskedelmi és Hitelintézet ma egy hete tartotta meg 34. évi rendes és utolsó közgyűlését.

Ez a pénzintézet, mely majdnem négy évtizeden át, gyakran erős megpróbáltatások dacára is, mindig híven teljesítette feladatát és szolgálta részvényeseinek érdekeit és hasznos munkásságra tekinthet vissza, mert hosszú működési ideje alatt a hazafias magyar érdekeket is mindig figyelembe vette. De nemcsak Turóczban, de a szomszédos vármegyékben is mindenkor a legjobb hírnévek örvendtek, amit legjobban bizonyít az a

körülmény, hogy tiszleti forgalma évről-évre emelkedett.

Lapunk mai vezércikkében ismertettük azokat az okokat, amelyek kívánatossá, sőt szükségessé tették az intézetnek felszámolását. És amikor a Turóci Kereskedelmi és Hitelintézet erre magát elhatározta, akkor is hazafias cselekedetet végzett, mert egy hatalmas új alkotásnak adta át eddigi piacát azon tudatban, hogy ez által a Felvidék közgazdasági életének emeléséhez az eddiginél is több sikerrel járulhat hozzá.

A közgyűlést *Perl Zsigmond* elnök nyitotta meg, akinek javaslatára az évi számadások egyhangulag elfogadtattak és az igazgatóságnak a felmentvény megadatott.

A tárgysorozat azon pontjánál, amely az intézet felszámolásáról szólt, *Hoffmann Ede* vezértitkár részletesen ismertette a helyzetet és azokat a körülményeket, amelyek az intézet igazgatóságát arra bizták, hogy a felszámolást javasolja a közgyűlésnek. *Dr. Laas Adolf* szívesebben látta volna a beolvadást, mint a felszámolást, annyival is inkább, mert a tárgysorozat szövegezésre félremagyarázásokra is adhat alkalmat. *Strauss Mór* dr. intézeti ügyész, valamint *Hoffmann Ede* felvilágosító felszólalásai után az elnök elrendelte a szavazást, amelynek eredménye az lett, hogy a felszámolás mellett szavazott 49 részvényes 399 szavazattal, ellene szavazott 5 részvényes 36 szavazattal; nem szavazott 2 részvényes 20 szavazattal. — Minek alapján az elnök a felszámolást kimondotta és egyben a felszámoló bizottság megválasztását is elrendelte, amelybe beválasztottak *dr. Haas Jakab*, *Graber Jakab*, *dr. Strauss Mór*, *Náthán Henrik* és *Hoffmann Ede*.

II.

A Turóci Hitelbank megalakulása.

A kereskedelmi és hitelintézet közgyűlésének befejeztével nyomban összehitttek az új pénzintézetnek: a Turóci Hitelbanknak alapítói.

Az elnöki széket *Horváth Elemér*, udvari tanácsos, a Hitelbank egyik igazgatója, mint a nevezett banknak megbízottja foglalta el és meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, vázolta azon fontos közgazdasági kérdéseket, amelyeknek megoldása az új pénzintézetre vár. Kijelentette, hogy a Turóci Hitelbank nem fogja magát a politikába bemártani, azonban tudni fogja azon kötelességét, amellyel a Felvidéknek tartozik és keresni fogja azon eszközöket, amelyek alkalmasnak ígérkeznek hazánk ezen részének közgazdaságát emelni és hitelviszonyait a legjobban kielégíteni.

Ervin Kálmán, a Hitelbank főtisztviselőjének javaslatára az alapítók némi módosítással elfogadták az alapszabálytervezetet, valamint hozzájárultak a Turóci Kereskedelmi és Hitelintézet felszámoló bizottságához intézendő szerződészerült irat tartalmához. *Mire Horváth Elemér* elnök kimondotta a Turóci Hitelbank megalakulását és javaslatára az igazgatóság a következőleg alakult meg: Elnök *ifj. Jusch György* ny. főispán; az elnök *Beniczky Kálmán* alispán.

Igazgatósági tagok: *Horváth Elemér* udvari tanácsos, *Berecz Gyula* kir. tanfelügyelő, *Ervin Kálmán* a Hitelbank főtisztviselője, *Preusser Miksa*, *Politzer Miksa*, *Graber Jakab*, *Perl Zsigmond*.

A felügyelő bizottságba kinevezettek: dr. Haas Jakab, Perl Henrik, Kornfeld Pál, Sarló Zsigmond és dr. Strauss Adolf.

Intézeti ügyessége megvalósított dr. Strauss Mór ügyvéd.

Végül intézeti tisztviselők lettek Hoffmann Ede ügyvezető mint cégvezető, Fenyő Sándor eddig e Hittelbank tisztviselője szintén cégjegyzési joggal mint ügyvezető helyettes; továbbá Waldmann Arpád és Weichherz Zsigmond.

A végrehajtó bizottság tagjai lettek: ifj. Justh György, Beniczky Kálmán, Berecz Gyula, Gráber Jakab és Perl Zsigmond.

Magyar nemzeti közművelődés.

VIII.

Kivétel és vagyon.

Az egyesület vagyonszerzésének harmadik eszköze az állami hozzájárulás (szubvenzió). Az állam saját jól felfogott érdekében a legnagyobb erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti mindazon hazai vállalatokat, egyesületeket, melyek hazafias missziót teljesítenek, azaz melyek a nemzetnek akár erkölcsi, akár anyagi erősítését szolgálják. Pillanatig sem kételkedhetünk tehát azon, hogy az állam készséggel fogja szubvenzionálni a közművelődési szövetséget is, melynek legfőbb célja a nemzeti kultúra terjesztése, magyarosítás és a hazai ipar- és kereskedelem támogatása, fejlesztése lesz. Bármily nagy szubvenzióval támogatná ugyanis az állam a közművelődési szövetséget, mint a leghazafiasabb missziót teljesítő egyesületet; a legnagyobb összeg is dusan kamatoznék a magyar faj erősödésében és ténfoglalásában.

Egy negyedik módja volna a szövetség pénztára gyarapodásának, ha a kormány az ügy fontosságát kellőképpen mérlegelve, valami módon megadótárná a kártyajátékok és táncmultságokat. Nem akarjuk a kártyajátékokat, mint olyat feltüntetni, mely valami káros szenvedélye volna az emberiségnek. Dacára azon mélységes ellentétnek, melyek szerint a kártyásokat az általános szimpátia és népszerűség mellett is megítélik, tapasztalhatjuk, hogy csak azok igazi ellenségei a kártyajátékok, kik szépségét és játékos hatását meg nem értik. Mert tagadhatatlan, hogy a kártyajáték kis alapon játszva s mértékkel használva, valóságos jótétemény, különösen az erőlen korban levő embereknek s gyakran a legnagyobb beteg agyára is a feledés fátylát borítja; megnyugtatta az idegést és szórakozást nyújt a műveletlen polgárembernek ép úgy, mint a buvárkodó flozofusnak. Az azonban bizonyos, hogy a játékosoknak sok erejét s még több fizikai erejét vonja el a kártya a közérzt való munkálkodástól, amiért is a kártyajátékban szórakozást találó publikum nem fogja méltánytalanul találni, ha a kártyajátékokat a szövetség kulturális céljaira figyelembe nem vehető esekélyességgel megadóztatják.

A táncmultságok ma is csak bizonyos — szegények javára szóló — összeg mellett, hatóság engedélyvel eszközölhetők ki; a mulatni vágyó közönség a legtávolabbról sem áttódik meg azon, ha az engedélyt néhány fillérrel drágábban válthatja meg s így —

anélkül, hogy a mulatság jövedelme számbavehető csorbát szenvedne, avagy a mulatság sikerét kockáztatnák — hozzájárulhat egy fontos nemzeti ügy támogatásához.

A szövetség pénztárának gyarapítására ugyszólván felhívja figyelmünket a fentiekben kívül ama körülmény, hogy a Királyhágón túli román pénzüzetetek a román kulturális célok előmozdítására az utolsó öt év alatt 400,000 koronát adományoztak. Nem kételkedhetünk azon, hogy a magyar pénzüzetetek hazafias misszió támogatásában nem fognak hátramaradni a román pénzüzetetek hazafias áldozatkészsége mögött s készséggel fogják felajánlani évi jövedelmüknek, illetőleg nyereségüknek, ha csak egy fél százalékát is, hogy a magyar társadalomtól eredő jövedelmükből a magyar társadalom kulturális haladását elősegítsék.

A felsorolt jövedelmi forrásokhoz járul azután az adományokból és rendkívüli bevételekből eredő összeg.

E rendkívüli bevételek alá tartoznának azon jövedelmek, melyeket a szövetség által piacra hozott kiadványok: könyvek, zene-mlvek, népies vagy hazafias irányú füzetek, reprodukciók; továbbá a szövetség által turnusokban rendezendő tárlatok, hangversenyek jövedelmének.

Az e czímen befolyó jövedelmet azonban célszerűt volna külön kezelni és tőkésíteni, hogy a szövetség ez irányú tevékenységének elősegítésére lehetőleg rövid idő alatt egy hatalmas tőke álljon rendelkezésére. Ily módon hozzávetőleg előre meg is állapíthatnánk, mekkora jövedelmet várhatna a szövetség a felsorolt források mellett.

A részes egyesítetkek tagsági díja 10,000 korona; a közlöny tiszta haszna 10,000 korona; állami szubvenzió 20,000 korona, Játékkártya és táncmultságok megadóztatásából 300,000 korona; pénzüzetetektől 250,000 korona; rendkívüli bevételek és adományok 10,000 korona; összesen 600,000 korona, olyan összeg, mely a társadalomra nagyobb terhet nem róna. Áldozatkészségét sem venné nagyobb mértékben igénybe s mégis ha az ügy iránti lelkesedés mellett sikertülne a szövetségnek a jövedelmet megteremteni, olyan koncepezióju programm összeállítására és kivitelére gondolhatna, mely egy igazi erős, nemzeti állam kiépítését eredményezné.

Beniczky Mártonné.

A vármegye magyarságának ismét nagy halottja volt. Nemes szívéről, közjótékony-ságáról és daczára rendkívüli gazdagságának, tisztos egyszerűségéről, mindnyájunk által ismert fehér fűtős nagyasszonyunk, alig egy heti szenvedés után elhunyt. Halála nemcsak a vármegye egyik legelőkelőbb családját borította gyászba, hanem gyászoljuk mindnyájban, akik érezni és megérteni tudjuk azt a veszteséget, amely a boldogult elhunytával e kis vármegye magyarságának ügyét érte. Ha ő maga, tekintettel öreg korára, az utolsó időkben személyesen nem is vehetett részt mozgalmainkban, de szívében velünk volt, jó és nemes lelketől inditva, bőséges adományaival támogatta társadalmi mozgalmainkat. Fennálló közjótékonyági intézeteink, társa-

dalmi szövetségeink alapító tagjainak névsorában mindenütt megtaláljuk nevét. Még végső rendelkezésében sem felejtkezett meg ezen intézményekről s úgy a helybeli magyar kaszinónak, mint a közkórháznak, melyet egyébként életében is bőkezűen támogatótt, valamint egyházának is, melynek megmagyarosításán áldozatot nem kimélve, sokat fáradozott, igen jelentékeny összegeket hagyományozott.

Elhunytá felett általános a részvét az egész vármegyében. Mély megdöbbenéssel hallotta a hírt mindenki, mert mindnyájunkat őszinte szeretet és tisztelet fűztött a megboldogulthoz.

A család a következő gyászjelentést adta ki a halálesetről:

„Fájdalommal teljes érzéssel tudatjuk, hogy özvegy beniczei és micseyei Beniczky Mártonné született ruttkai Ruttkay-Nedeczky Karolin asszonyság, szeretett nagynénénk folyó hó 11-én élete 83 ik s özvegyesége 27-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült teteme a pribócei ág. hitv. ev. templomban folyó hó 14-én délután 2 és fél órákor megtartandó szertartás után, a családi sírboltban fog örök nyugalomra tétetni. Pribócon, 1906. évi február hó 11-én. Keviczky Istvánné Ruttkay Berta, Beniczky Kálmán, Beniczky Aladár, özv. Soest Ottóné Beniczky Irén, Beniczky Gizella, özv. Prileszky Pálné Beniczky Mária, Emmel Károlyné Beniczky Anna, özv. Szontagh Béláné Beniczky Izabella, Beniczky Gyula, Ruttkay Béla, Uray Imréné, Ruttkay Ilona, Beniczky Lajosné Ruttkay Amália.“

Temetése.

Az elhunyt hült teteme a folyó hó 14-én délután fél 3 órákor tétettet örök nyugalomra. A díszes és temérek koszorúval borított koporsó a pribócei evang. egyház esernökökben állított ravatalra. A templombelseje, az oltár gyászos fekete posztóval volt bevonva, ezzel is jelezni akarta a pribócei evang. hitközség azt a mély gyászt, melyet legnagyobb jótévednek halála felett érzett. A templom zsufozásig megtelt a vármegyéből összeseregelt gyászoló közönséggel. Az elhunyt hozzátartozói a templom szentélyében foglaltak helyet. A gyászszertartást Rosza János, Klimó Vilmos és Blatniczky József evang. papok végezték, kik közül Klimó Vilmos, pribócei evang. pap tót nyelven tartott gyönyört beszédében méltatta az elhunyt érdemeit, Blatniczky József zolyomi evang. pap pedig zamatos magyar egyházi szónoklatában adott kifejezést a megboldogult érdemeinek. Közben a zóni tanítóképzede férfikara Moyzes Miklós zenetanár vezése mellett énekelt szivreható gyászos énekeket.

A gyászszertartás bevégezése után a koporsót a boldogult által épített gotstíli sírboltba vitték, hol rövid egyházi áldás után örök nyugalomra helyezték.

A gyászkerületben ott láttuk vármegyénk volt főispánját, ifj. Justh Györgyöt, Beniczky Lajos, Pestvármegye alispánját családjával együtt, a vármegye egész tisztikarát, a helybeli tantestületet, a zóni tanítóképzede tanári karát, a turócszentmártoni kir. járásbírósgot és a helybeli kir. adóhivatal személyzetét.

H I R E K.

Személyi hírek. Horváth Elemér udvari tanácsos, a Hitelbank igazgatója, ki Ervin Kálmán bankfőtisztviselő kíséretében a Turózi Hitelbank megalakítása céljából két napon át Turócszentmártonban időzött, ma egy hete délután Budapestre visszatért. Itt tartózkodási ideje alatt megfordult Noczpáln is, ahol ifj. Juath György ny. főispán a Turózi Hitelbank elnökségének elfogadására kérte föl.

Eljegyzés. Révay László báró, a szucsányi választókerületi függetlenségi párt elnöke, Révay Gyula báró főrendiházi tag, cs. és kir. kamarás és neje született Berchtold Róza grófnő csillagkeresztes- és palotahölgy fia, eljegyezte Pittel Louise bárókisasszonyt, Pittel Gyula báró és neje szül. Weiszhornstein bárónő leányát.

Új közjegyző. Az igazságügyi m. kir. miniszter dr. Kux Vilmos lipótújvári gyakorló ügyvédet, a lipótnegyői élet munkás tagját, Zsolnára kir. közjegyzővé nevezte ki.

Házasság. Cseszló Imre szucsányi róm. kath. felekezeti iskolai tanító Ulman Irma arleánynak f. hó 20-án d. u. 5 óraker a kispesti róm. kath. templomban örök hitséget esküszik. Ezen egybekelésükhöz sok szerencsét kívánnak.

Dr. Szalay Pál, gömörmezei kir. tanfelügyelői töltnök, aki Turócszentmártonban a kereskedelmi iskolánál is volt mint tanár alkalmazva, „Kóborlások“ czim alatt utirajzait egy kötetben adja ki és erre előfizetési felhívást bocsátott ki. A mű ára 2 korona, amely összeg a szerzőhöz Rimaszombatba küldendő.

Kaliko-bál Znióváralján. Tegnap este tartották meg Znióváralján a kaliko-bált, amelynek lefolyásáról ugyan csak jövő számbunkban emlékezhettünk meg, azonban a bejelentésekből már most is, mikor e sorokat írjuk, megállapítható, hogy az minden tekintetben jól sikerült.

A felvidéki papság Juriga ellen. Végre megelégedte a felvidéki katolikus papság is Juriga Nándor pozsonyszőlősi plébánosnak, a „Katólicék Noviny“ egyik szerkesztőjének áldatlan szereplését, amellyel a tót túlzók táborához csatlakozva, erős agitációt indított ezen elvek terjesztésére. Az „Alkotmány“ egyik mult heti számában a következő közlemény jelent meg: „A felvidéki papság figyelmébe. A következő sorokat vetjük: A Budapesten megjelenő és a tót luteránusok számára szerkesztett „Slovenski Týždennik“ egyik minapi száma a hazafias és a feladata magaslatán álló árvamegyei katolikus papságról mint fekete bandáról ír. És dacára ezen lapnak a katolikus püspökök és papok ellen intézett kirohanásainak, Juriga Nándor pozsonyszőlősi római katolikus plébános és a „Katólicék Noviny“ egyik társszerkesztője, mégis pajtáskodik Hodzsa Milánnal, a „Slov. Týžd.“ szerkesztőjével. Így minap a pozsony-megyei Madoron tót népgyűlést akartak rendezni. A gyűlés szónokai voltak: Juriga, Szkiacsák és Hodzsa. Szép kompánia! De szomorú egy katolikus papa is, hogy van erkölcsi bátorsága azok társaságában szerepelni, akik kartársait „fekete bandá“-nak nevezik. Jó lesz ezt el nem felejtani. Egy felvidéki.“ A felvidéki katolikus papság feljajdulását és megbotránkozását természetesenek tartjuk, de csodálkozunk rajta, hogy az

esztergomi primás valóban még nem látta elérkezettnek az időt Juriga megfokozására. Mert hát a pax jelisével sehogy sem lehet megegyeztetni Juriga működését, aki papi állását is nemzetiségi tüzelmekre használja föl.

A turócszentmártoni ifjuság által rendezett táncmulatság, mely a „Dom“ nagyteremben az elmúlt szombaton tartatot meg, minden tekintetben fényesen sikerült. Mondhatjuk, hogy ehhez hasonló sikertű táncmulatságról ritkán adhatunk tudósítást. Már magában véve azon körülmény, hogy az első négyest 92 pár táncolta, sejteni engedti azt is, hogy ezen erkölcsi sikernek nem maradt mögötte a bál anyagi sikere sem, amennyiben 544 korona 90 fillér bevétel volt 358 korona kiadással szemben, úgy hogy a tiszta jövedelem 226 korona 90 fillér volt, melyet az ügybuzgó rendezőség jótékony célra fordított. Azok, akik a bálon megjelentek, feledhetetlenül kedves emlékekkel távoztak onnan. Kedélyesség és fesztelenség jellemzi az egész mulatságot, ami a rendezőségnek válik dicséretére. De nem mulaszhatjuk el megemlíteni azt sem, hogy a szőlőra alatt az éttermekbe vonuló közönség számára remek ételek valának készenlében, mely a „Dom“ szálló iparkodó bérőljének, Rösztler Józsefnek válik dicséretére. Felülfizettek a következők: Nálhán Henrik Priekopa, Graber Jakab, Graber Jenő 10—10 korona; Klein Sz. személyzete 7 korona; Grossmann Miksa személyzete, Fischer Armin 6—6 korona; Büchler Armin, Perl Albert, Schlesinger József, Weinstein I. Pribócz 5—5 korona; Spitzer Albert, Perl Henrik, Lider József Bécs 4—4 korona; Herz Ignác, Bindfeld Armin, Spitz H. Ivánköfalu, Adler Adolf Trebosztó, Büchler Márk, Kellermann Anna Priekopa, Reinitz Stubbyafüredő, Rösztler József, Löwy Mór, Berger Kálmán 3—3 korona; Spitzer Dezső Budapest, Weiss Ottó Bécs, Schlesinger Ignác Kiszuczaujhely, Klein József Szucsány, Horn József, Wix Miksa, Balázs Miksa, Teszák Lajos, Haas Ignác Pribócz, Adler Géza Rutka, Steiner Samu, Hein Lajos Pribócz, Gross Samu, Toperezer Sándor, Lang Izidor 2—2 korona; Reisz Lipót, Popper Árpád Zsámbokréti, Politzer Salomon, Dattner Béla Bella, Löwy Kornél, Fischer Géza Rutka, Hoffmann Adolf Trencsénmakó, Grossmann Miksa, Goldsticker Gyula Rózsahegy, Stern Mór Szucsány, Krees Znióváralja, Braun Samu, Spitz Károly 1—1 korona. A felülfizetőknek a rendezőség ezután mond hálás köszönetet.

Mit reménylenek a tótok. A „Slovensky Týždennik“ nemzetiségi irányú tót lap legutolsó száma azt írja, hogy mivel a mostani országgyűlés nem képes kormányozni a királynak a néppel való egyetértése alapján, azért félre a hamis országgyűléssel, a mostani országgyűlést megérdemelte, hogy fölözlassék és helyette legyen valóságos, vagyis népparlament. A tótoknak pedig az a reményük, hogy egyszer nekik is felragyog, mert még nem volt olyan hosszú éjszaka, melynek sötét-ségét a napnak sugarai el ne tiszték volna. — Ebben az utolsó mondatban igaz van a „Slov. Týžd.“-nek. De azt meg mi mondjuk, hogy alakuljon bármikép a politikai helyzet, de olyan parlamentje Magyarországnak soha sem lesz, amelyben a „Slov. Týžd.“-nek öröme telhetnék. Mert amit ő akar, az a magyar államozmenék leigázása, arra pedig magyar parlament soha sem fog vállalkozni,

még akkor sem, ha 10—15 nemzetiségi tót túlzó képviselő kerülne be a Háza.

Bírszámolás. A draskóczdolnai ifjuság által 1906. évi február hó 3-án az ivánka-földi állami iskola részére beszerzendő harmónium javára rendezett táncmulatság alkalmával fellüfizettek: Boldis Dezső, Tomcsányi Bertalan 2—2 korona; ifj. Bulovszky Simon 1 korona. Összesen 5 korona. A mulatságon részt nem vettek, de jegyeiket megváltották: Franklin Dénes 5 korona; Draskóci Árpád 4 korona; Noszák Géza 3 korona; Tomcsányi Dénes, Herz Ignác, Gyárgyik Lajos 2—2 kor. Összesen 18 korona. Belépti díjból befolyt 161 korona. Az összes bevétel 184 korona. Kiadás 104 korona 94 fillér. Marad tiszta jövedelem 79 korona 06 fillér. A rendezőség.

A kétségsbeesett Nár. Nov. Lapunk előző számában közöltük egyik munkatársunknak cikkeit, amelyben a vármegye érdekében azt javasolta, hogy a tisztviselők kapcsol-tassanak ki az ellenállás folytatásából. Cikkeit pedig azzal zárta be, hogy még módunkban van a hatalmat kezeinkben megtartania. Ez nagyon zokon esett a „Nár. Nov.“-nak, mely már alig várja, hogy a vármegye tisztviselői helyeiket elhagyják abban a reményben, hogy akkor majd szabad lesz a vásár. Nos, ebben a „Nár. Nov.“ alaposan csalódik. Még pedig azért, mert azt még ma senki sem tudja, hogy mi lesz a vármegyei tisztviselő-ekkel; mert végtére még az sem teljesen lehetetlen, hogy még kenyéértörsre kerülne a dolog, addig fordul a politikai koczka, de ha ez nem is következne be, annyi befolyása még mindig marad a turózi magyarságnak, hogy minden pánszláv törekvéssel szembe szállhasson és ellensúlyozni tudja, sőt lehetetlenül tegye azt, hogy itt valamikor a národnisták komoly számba kerüljenek.

A szengémérgezés utolsó áldozata. Lapunk előző számában megemlékeztünk az Amerikából hazatért Debnár Józsefnek és mennyasszonyának szerencsétlen végéről, akik szengémérgezés áldozatai lettek. A velük egy szobában volt Brunerné eszméletlen állapotban szállították a helybeli kórházba, ahol gondos ápolásban részesült és némi remény is volt felépüléséhez. Ez azonban nem következett be, mert Brunerné meghalt és ma egy hete el is temették. Intő példaul szolgálhat az a hármas gyzásos eset mindenkin, különösen most a téli időnyben, amikor fűtés nélkül el nem lehetünk.

Társaskör közgyűlése Kiszuczaujhelyen. Az ujonnan alakult Kiszuczaujhelyi Társaskör a mult héten tartotta meg első rendes közgyűlését. Az alakuló közgyűlésen megválasztott ideiglenes tisztaik lemondása után idb. Seide Róbert nyug. erdmester kor-elnök elnöklete alatt megejett választás eredménye a következő lett. Elnök: Cselkó Jenő, alelnök: ifj. Seide Róbert, háznagy, dr. Halmay Gusztáv, pénztáros: Rényi Jenő, jegyző: Erdős Miksa. Választmányi rendes tagok: idb. Seide Róbert, Szmida Kálmán, dr. Winter Mór, Cselkó Béla, Stein Bernát és Kmetykó Károly. Póttagok: Riha Jenő, Czivány Károly és Pallóvics Alajos. A tisztújítás után Szmida Kálmán esperesplébános szép szavakkal szólta Széchenyi szellemében a kaszinóknak, különösen itt a határ-széliek rendelkezését és örömet fejezte ki az egyestlet alakulása felett. Cselkó Jenő elnök reflektálva az esperesplébános szavaira, ord-

ményes munkálkodást kíván az egyesületnek. A közgyűlés tagjai, körülbelül 50-en, emelkedett hangulatban együtt maradtak késő estig. Reméljük, hogy az egyesületnek a társadalmi érintkezésre is jótékony hatása lesz.

Rágalmazó tót ügyvéd. Még 1904. évben történt, hogy Valasek Pál miavai születésű, budapesti ügyvédet Kittenberg Katona Sándor galgöczy albíró magyarellenes viselkedéséért hatóság elleni kihágás miatt két ízben elítélte összesen 140 korona pénzbüntetésre. Valasek újfölvételi kérvényt adott be ezen ügyben s beadványában azzal vádolta az albíró, hogy az minden ok nélkül zaklatja őt s rosszkaratulag, hivatalos kötelességének megsértésével tárgyalta le ügyét. A beadvány ezen tartalma miatt az igazságügyminiszter felhatalmazására a nyitrai ügyészség nyilvános rágalmazás miatt emelt vádat Valasek ellen, akit a nyitrai törvényszék két hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítél. A pozsonyi tábla egy hónapi fogházra és 50 kor. pénzbüntetésre szállította le ezen büntetést. Valasek semmisségi panasa folytán mult héten tárgyalta ezt az ügyet a kir. Kuria Böhmecs Gyula elnöke alatt és Tassy Pál koronagyűlés indítványára a semmisségi panasz elutasításával helybenhagyta a pozsonyi tábla ítéletét.

Siketnéma tanulók főlvétele. A siket-némák körmöcbányai intézetében az 1906—1907-ik tanévben 15 első osztályú növendék vétetik fel. Felhivatnak az érdekeltek szülői, hogy a főlvétel módozatainak megállapítása végett minél hamarabb jelentkezzenek az intézet igazgatóságánál, illetőleg 7—12 éves siketnéma gyermekeiket jelentsék be. Az igazgatóság.

Egyenruha szállítása posta és távirda altisztek és szolgák részére. A pozsonyi m. kir. posta és távirda igazgatóság a kerületben alkalmazott posta és távirda altisztek és szolgák egyenruházatának elkészítésére nyilvános versenytárgyalást hirdet. Az erre vonatkozó ajánlatok f. évi február hó 26-ig déli 12 óráig a pozsonyi m. kir. posta- és távirdaigazgatósági segédhivatal vezetőjénél nyújtandók be, akinél a közelebbi feltételek is betekintheők.

Végre azon kellemes helyzetben vagyunk mi is, hogy a magyar anyáknak egy örömhírral szolgálatunk és pedig, hogy a hírneves Scott-Emulsió immár Magyarország minden gyógyszerertárában kapható. A Scott-Emulsió csukamájolajból készül, méz- és nátrónhipophosphit hozzáadásával és felülmulja az összes, ebben a nemben nyers és közönséges csukamájolaj név alatt forgalomba hozott készítményeket. A Scott-Emulsió nemcsak sokáig tartható, hanem könnyen bevehető és emészthető is és semmiféle kellemetlen utóze nincs.

Antidol a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használ-e már az Antidolt, amely nagyszerű hatásért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 korona 20 fillér és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Gazdik János gyógyszerész urnál Körmöcbányán.

A SCOTT-féle eljárás

szert a csukamájolaj emulgalása által készül a világhírű SCOTT-féle EMULSIÓ. A csukamájolaj rég kipróbált és gyógyító ereje valóban csak a SCOTT-féle EMULSIÓ-ban jut teljesen érvényre, mivel ezen formában a csukamájolaj mindenki szívesen veszi be. Általa az egész szervezet sokkal erősebb lesz és betegségek eseteiben a szervezet ellentálló képességét sokkal jobban növeli, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle EMULSIÓ jó ízű és határozottan könnyen emészthető. A SCOTT-féle EMULSIÓ a legfinomabb norvégiai gyógyszer-cukamájolajból készül méz és nátrón hipophosphitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerertáran.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbéllyeg beklidése ellenében mintával meg bérmentve szolgál:



Dr. BUDAI EMIL,

„Városi gyógyszerertár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 ft.

Köszönetnyilvánítás.

Mindenkinek, ki szeretett édesanyánk temetésén való megjelenésükkel, avagy levél által kifejezett részvétlükkel bánatunkat enyhíteni szívesek voltak, ezuton mondom halás köszönetet.

Kisselmező, 1906. évi február hó 16-án.

Gyászoló családom nevében:

Milchnay Teréz,
kir. postamesterő.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle

Kandol-Kakao

A legeszkélyebb sértartalmu, azért igen könnyen emészthető, seha sem okoz székrekedést, mindasáttal ritka énom íze mellett kiválóan ocsó.

Valódi csakis Hoff János névvel és az oroszlan-védjeggyel.

Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 „ 50 „
Mindentett kapható.

Könyvelő.

A turóczi-szentmártoni gőztéglagyáram irodája részére keresek egy nőten, érelyes fiatalembert, aki a magyar, tót és német levelezésben teljesen jártas.

Schulz Lajos gőztéglagyára Szucsány.

BUDAPEST ÉJJEL

cz. szenzációs könyv
második kiadása most
jelent meg.

Irta:
Benedek László (Adrien).

Ára 3 korona.

Megrendelhető lapunk
kiadóhivatala utján.

A világ legjobb írógépe a Smith Premier.

Grand Prix-vel kitüntetve a Párisi
világkiállison.

Főképviseelő: MOSHÓCZI FERENCZÉ
Turóczi-szentmárton.

49/906. tk.

Árverési hirdteményi kivonat.

A znióváraljai kir. járásbírószág mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóczi-szentmártoni részv. takarékpénztár végrehajtatonak Bendori sz. Hanusz Mária végrehajtást szenvedő elleni 2834 korona 24 fillér-tökökövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a beszercezhányai kir. törvényszék (a znióváraljai kir. járásbírószág) tertletén levő Mosócz községben fekvő:

1. a mosóczy 215. sz. tjkvben B. 1. a. 1/2 részben Bendori sz. Hanusz Mária nevére irt 1. sorsz. ingatlanra 44 koronában;
2. a mosóczy 270. sz. tjkvben egészben Bendori sz. Hanusz Mária nevére irt a) 3. sorsz. ingatlanra 549 koronában;
- b) 5. sorsz. ingatlanra 28 koronában;
- c) 6. sorsz. ingatlanra 313 koronában;
3. a mosóczy 539. sz. tjkvben egészben ugyanannak nevére irt 2. sorsz. ingatlanra 46 koronában ezenel megállapított kikiláltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi április 7-ik napján délelőtt 10 órakor Mosócz községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiláltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezeni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3833. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Znióváralján, 1906. évi január hó 20-án.

Éder, kir. albíró.

Ujdonság! „A. B. C.”-égő petroleum- izzófényhez

1906. mintá
ára csak 8 korona,

teljesen felszerelve izzóhárisnya-, lámpaüveg- és bélé. Olyan világosságot ad, mint a gázizzófény s a mellett csak 1 liter petroleumot fogyaszt 18—20 óra alatt. Főlölesleges a belet vagdálni és tisztogatni, mert mozdulatlanul benne van. Kicsérülhető égőgyűrűk alkalmaztatnak rája, amelyek igen tartósak. Az egész olyan egyszerű szerkezetű, hogy egy gyermek is kezelheti, innét van az „A. B. C.” elnevezés. Minden már meglevő 11” és 15” lámpára ráillik.

Raktár Turóczi-szentmártonban

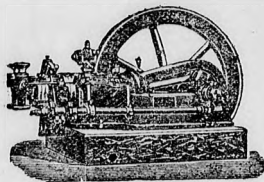
Waldmann Miksa bádógosnál.

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala.

74 kiftüntetés.
6 állami érem. **Drezdai**
10,000 motór
a legtelje-
sebb meg-
elégedésre
szállítva.

motorgyár részv. társ.
(ezelőtt Hille) fióktelepe:
GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA
Telefon 12-91.

Benzinmotórok, légszeszmotórok, nyersolajmotórok, szesz- (spiritusz) motórok, acetylenmotórok. Benzinlokomobílok cséplésre.



Szivógáz (generátoros)- motórok a legmodernebb és legököltelesebb, beigazoltak a legolcsóbb üzemeltető erógépek.

A drezdai motór világszerte elismerten a legkínőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a legszolidabban és a legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparatúrára. Feltétlenül üzembiztos. Kezelése egyszerű. Az üzemeltetések a legelőnyösebbek.

Drezdai motórok üzemben megtekinthetők számtalan iparvállalatban és uradalmak gazdasági üzeméinél, malmokban, téglagyárakban, fűmegmunkálásnál, faaprításnál, vízemelő (szivattyú) telepeken, gazdasági takarmány-kamrákban, tejgazdaságokban, cséplésnél stb.

Teljes üzembereendezések malmok, gazdasági üzemek, körfűmű-szerkezetek stb.) szakzszerű szállítása. Felvilágosítások, költségtervezetek készíttel adatkak

Messzemelő jótállás! Kedvező fizetési feltételek.

Védjegy: „Horgony”

Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziáser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kőszvényénel,
csúsznál és meghűléseknel bedörzölés-
képpen használni.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
mialtt bevásárláskor óvatossak legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter cég-
jeggyel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 filler, 1 kor. 40 F. és
2 korona és ügyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerártára
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Előszobhatáscok ó néu. Mindennapi szétéi üllőde.

Kapható **GAZDIK JÁNOS** gyógyszerártárában
Körmöczbányán és **SCHÖNAICH VIKTOR** gyógy-
szertárában Zníóváralján.

5 korona és több napikeresét
Házi munka kötőgép-társaság.
Keresetnek mindkét nembeli
egyének gépinkön való kötésre.
Egyszerű és gyors munka egész
éven otthon végezhető. Nem kell
előkészültség. — Távoltság nem
határoz, a munkát mi adjuk el.
Házimunka kötőgép-társaság
Thos. H. Whittlick és Társa
Budapest, IV., Havas-utca 3-194.
Prag, Petersplatz 7-194.

Jó minőségű cipők
nagy választékban
olcsó árakon csakis
KLEIN SZ. divatruházában
Turóczszenmártonban kaphatók.

Téli menetrend

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1905. évi október 1-től kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton: **T.-Szt.-Márton—Budapest:**

Gyv. i. reggel 7-10,	é. d. u. 1-38	i. d. u. 2-54,	é. este 9-10
Szv. i. d. e. 9-35,	é. este 7-52	i. reg. 8-42,	é. este 7-00
Gyv. i. d. u. 3-30,	é. este 10-21	i. reg. 6-08,	é. d. u. 12-40
Szv. i. d. u. 5-35,	é. reg. 4-18	i. este 11-35,	é. d. e. 9-45
Vv. i. reggel 11-10,	é. d. e. 11-41	i. d. u. 4-57,	é. reg. 5-20
Vv. — — — — —	— — — — —	i. d. u. 12-06,	Jánoshegyre érk. 3-27

T.-Szt.-Márton—Rutka: **Rutka—T.-Szt.-Márton:**

Gyv. i. d. u. 1-39,	é. d. u. 1-47	i. d. u. 2-45,	é. d. u. 2-53
Szv. i. este 7-54,	é. este 8-03	i. reg. 8-30,	é. reg. 8-40
Gyv. i. este 10-22,	é. este 10-30	i. reg. 5-59,	é. reg. 6-07
Szv. i. reg. 4-20,	é. reg. 4-30	i. este 11-22,	é. este 11-33
Vv. i. reg. 7-47,	é. reg. 8-06	i. d. e. 11-16,	é. d. u. 12-06
Vv. i. d. e. 11-42,	é. d. e. 11-53	i. d. u. 4-45,	é. d. u. 4-56

Budapest ny.—Zsolna:

Zsolna—Budapest:

Gyv. i. reg. 7-20,	é. d. u. 1-33	i. éjjel 3-46,	é. reg. 9-25
Szv. i. reg. 9-20,	é. este 8-30	i. reg. 7-11,	é. este 5-55
Gyv. i. este 6-45,	é. éjjel 12-24	i. d. u. 3-14,	é. este 9-45
Szv. i. este 10-30,	é. reg. 7-20	i. este 9-15,	é. reg. 6-35

A cs. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Rutka:

Rutka—Kassa:

Szv. i. reg. 5-27	é. d. u. 12-10	Gyv. i. Iglótól	é. d. e. 8-30
Szv. i. reg. 7-40	é. d. u. 2-06	Szv. i. reg. 4-50	é. d. e. 11-50
Gyv. i. d. u. 12-35	é. d. u. 5-36	Szv. i. d. e. 8-35	é. d. u. 4-18
Szv. i. d. u. 12-46	é. este 8-13	Gyv. i. d. u. 12-17	é. d. u. 4-48
Szv. i. d. u. 3-55	é. este 11-05	Szv. i. d. u. 2-36	é. este 8-40
Gyv. i. este 7-30	é. reg. 10-41	Szv. i. d. u. 4-23	é. éjjel 11-35
Vv. i. este 10-41	é. reg. 10-41	Vv. i. Iglótól	é. reg. 6-14

Rutka—Zsolna:

Zsolna—Rutka:

Szv. i. reg. 6-30	é. reg. 6-58	— — — — —	— — — — —
Szv. i. d. u. 12-31	é. d. u. 1-00	Szv. i. reg. 4-10	é. reg. 4-36
Szv. i. d. u. 2-21	é. d. u. 2-50	Szv. i. reg. 7-45	é. d. e. 8-15
Gyv. i. d. u. 5-42	é. este 6-04	Gyv. i. d. e. 11-50	é. d. u. 12-12
Szv. i. este 8-33	é. este 9-00	Szv. i. d. u. 1-50	é. d. u. 2-20
Szv. i. éjjel 11-17	é. éjjel 11-42	Szv. i. d. u. 3-34	é. d. u. 4-03
— — — — —	— — — — —	Szv. i. este 9-20	é. este 9-50



Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal
(Szarvas- vagy kulcsszappan)

p ó t o l

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Grammofonok



és Fonográfok



beszerzési áron alól kaphatók

Moskóczi Ferenczné

könyv- és papirkereskedésében

• • • • Turócszentmárton. • • • •